

		Foretaksnivå		Prosedyre	
Helseovervåking av eksponerte arbeidstakere				Side 1 av 4	
Dokument ID: I.5.4.6-1		Godkjent dato: 02.09.2025	Gyldig til: 02.09.2026	Revisjon: 4.24	

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/HMS/Helseovervåking

Hensikt

Prosedyren beskriver helseovervåking og registerføring av arbeidstakere som er eksponert for helseskadelige forhold i arbeidssituasjonen ifølge Arbeidsmiljøloven og forskriftenes krav.

Formål

Arbeidsgiver skal i henhold til gjeldende forskrifter og lover sørge for [Helseovervåking](#) av arbeidstakere som blir utsatt for helseskadelige forhold. Krav om registerføring gjelder spesielt der det kan gå lang tid fra den ansatte er utsatt for det skadelige forholdet til sykdom viser seg.

Registeret skal kunne brukes som grunnlag for målrettet risikovurdering av arbeidsmiljø og for helseoppfølging der det er aktuelt.

Helseundersøkelse er aktuelt å gjennomføre dersom det er sannsynlig at sykdom eller ugunstige helseeffekter kan oppstå under de eksponeringsforhold som arbeidstakeren arbeider under. Det må i tillegg finnes egnet helseundersøkelse som innebærer minimal risiko for arbeidstakeren og som kan påvise sykdom eller helseeffekt, og gi grunnlag for forebyggende tiltak som kan fjerne eller redusere risiko for helseskade. Helseoppfølging kan innebære andre forhold enn helsekontroll, for eksempel samtale, undervisning og opplæring.

Ioniserende stråling

Arbeidsgiveren skal føre arbeidstakerregister over personer som arbeider med ioniserende stråling” med opplysninger om arbeidstakeren og individuelt målte stråledoser.

Helseundersøkelse skal gjøres dersom bestrålingen overskrider anbefalt [dose](#).

Ved SSHF har [sentral strålevernkoordinator](#) oversikt over og ansvar for oppfølgingen av ansatte med [persondosimeter](#) fra Landauer. Ansattes individuelle stråledoser er registrert i Nasjonalt yrkesdoseregister hos Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet og kan fremskaffes ved behov.

Sentral strålevernkoordinator har ansvar for oppfølging av høye persondoser. Ved behov kan [Bedriftshelsetjenesten](#) kontaktes.

Avdelingsleder er ansvarlig for at ansatte som eksponeres for ioniserende stråling har årlig opplæring i strålevern og strålebruk. Sentral strålevernkoordinator legger til rette for at slik undervisning/opplæring kan gis. Undervisningen/opplæringen gis av lokale strålevernskntakter (en kontakt på hver av de tre radiologiske avdelingene ved SSHF) eller av sentral strålevernkoordinator.

Asbest

Om asbestarbeid

SSHF har få arbeidstakere som er eller har vært utsatt for asbest, og røntgen kontroll av lungene gjøres ikke lenger rutinemessig. Ansatte som er /har vært eksponert for asbest (evt. i andre arbeidsforhold) skal likevel oppføres i register, slik at det er mulig å finne tilbake til arbeidshistorikken ved behov. Ansatte som står i

Utarbeidet av: Ingeborg Rønning Eikeland	Fagansvarlig: Ingeborg Rønning Eikeland	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	
--	---	--	--

 SØRLANDET SYKEHU		Helseovervåking av eksponerte arbeidstakere			Side: 2
					Av: 4
Dokument-id: I.5.4.6-1	Utarbeidet av: Ingeborg Rønning Eikeland	Fagansvarlig: Ingeborg Rønning Eikeland	Godkjent dato: 02.09.2025	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 4.24

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/HMS/Helseovervåking

register informeres om hvordan oppfølgingen gjøres og blir forespurt om samtykke til å videresende informasjon til fastlege.

Biologiske faktorer

”Arbeidsgiver skal føre register over arbeidstakere som er eller har vært eksponert for biologiske faktorer i smitterisikogruppe 3 og/eller 4, jf [Tiltaks- og grenseverdier biologiske faktorer § 6-1 § 6.1](#). Registeret skal inneholde opplysninger om den type arbeid som er utført og om mulig den biologiske faktor arbeidstakerne har vært eksponert for, i tillegg til opplysninger om eksponeringer i forbindelse med ulykker og uhell”, jf [Register over eksponerte arbeidstakere](#). Arbeidsgiver skal også her sørge for at ansatte får den oppfølgingen situasjonen krever.

Ved SSHF ivaretas oppfølging ved [stikkskade/blodsøl](#) og [vaksinering](#) av [Smittevernheten](#) etter gjeldende retningslinjer. Smittevernheten har i tillegg ansvar for kontroll av skjema: [”Egenerklæring – kontroll av Tuberkulose og MRSA”](#) ved ansettelse.

Ved funn av MRSA-positive pasienter og/eller ansatte, vurderes smitteoppsporing/screening. Smittevernheten tar kontakt med leder for aktuell enhet og gir råd om smitteoppsporing og prøvetaking. Dersom vurderingen tilsier at ansatte skal screenes, skal Bedriftshelsetjenesten stå som rekvirent på prøver, og rekvirentkode «BJABJO» benyttes. Bedriftshelsetjenesten har ansvar for å følge opp prøvesvarene, og sørge for videre håndtering ved funn av positive prøvesvar.

Tuberkulosekoordinator har ansvar for smitteoppsporing ved mistanke om eksponering for Tuberkulose i arbeidet. Bedriftshelsetjenesten skal også her stå som rekvirent dersom prøver skal tas av ansatte, og rekvirentkode «BJABJO» skal benyttes. Bedriftshelsetjenesten har ansvar for å følge opp prøvesvarene, og sørge for videre håndtering av pasienter med positive prøvesvar. Oppfølgingen gjøres i samarbeid med Tuberkulosekoordinator.

Dersom ansatte blir utsatt for annen smitte knyttet til situasjoner i arbeidet, som krever registerføring eller helseoppfølging, kontaktes [Smittevernheten](#) og/eller Bedriftshelsetjenesten. Dersom det oppstår helt spesielle tilfeller av smittesituasjoner på kveld/natt/helg som ikke kan vente til første virkedag, kontaktes vakthavende lege på medisinsk avdeling.

Kjemikalier

Arbeidsgiver skal sørge for at det føres register over arbeidstakere som i henhold til risikovurderingen er eksponert for kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier og arbeidstakere som arbeider med bly og blyforbindelser.”

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstaker gjennomgår egnet [helseundersøkelse](#) hvis arbeidstaker utsettes for farlige kjemikalier på en slik måte at det kan forårsake helseskade.

Kjemikalier skal registreres i stoffkartoteket jf. [Kjemisk helsefare - kartlegging og risikovurdering](#).

Risikovurderinger/produktinformasjon vil avdekke om produktet krever registerføring.

For mange kjemikalier, inkl. cytostatika er det ikke utviklet undersøkelses- eller prøvemethoder som er egnet for helseundersøkelse av den enkelte arbeidstaker. Arbeidsgiver har imidlertid plikt til å holde seg orientert om utviklingen av undersøkelses- og prøvemethoder på området, og legge til rette for forebyggende tiltak som for eksempel opplæring.

		Helseovervåking av eksponerte arbeidstakere			Side: 3 Av: 4
Dokument-id: I.5.4.6-1	Utarbeidet av: Ingeborg Rønning Eikeland	Fagansvarlig: Ingeborg Rønning Eikeland	Godkjent dato: 02.09.2025	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 4.24

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/HMS/Helseovervåking

Nattarbeid

[Arbeidsmiljølovens § 10-11 punkt 7](#): Nattarbeidere, dvs. ansatte som arbeider hovedsakelig om natten skal registreres og tilbys helseoppfølging.

Bedriftshelsetjenesten (BHT) har et helsekontrollprogram for nattarbeidere som arbeider mer enn 40 % stilling på natt som består av:

- Kartlegging hvert 3. år av de vanligste helseplagene relatert til nattarbeid.
- Tilbud om samtale med [BHT](#).

Støy

[Arbeidstakere som er utsatt for støy](#)

Bedriftshelsetjenesten (BHT) kan foreta støymålinger dersom en har mistanke om at [støygrensene](#) overskrides. Denne vurderingen gjøres på enheten/avdelingen ned bistand fra BHT.

BHT kan gjøre hørselstester dersom støygrensene overskrides, og henvise videre til Hørselssentralen hvis det er nødvendig.

Register

Arbeidsgiver skal sørge for at det føres register over ansatte som eksponeres for helseskadelige forhold.

Registeret skal ikke inneholde opplysninger av personlig art. registeret skal være tilgjengelig for Arbeidstilsynet, verne- og helsepersonale, verneombud, arbeidsmiljøutvalg og andre personer med HMS-oppgaver.

Handling

Leder	<ul style="list-style-type: none"> • Foretar risikovurdering av sine arbeidstakere og deres arbeidssituasjon i forhold til helseskadelig eksponering. Vurderingen kan for eksempel gjøres i forbindelse med vernerunde eller ved å bruke andre risikovurderingsverktøy. • Basert på risikovurderingen, melder ansatte som er utsatt for helseskadelige forhold på meldeskjema til Bedriftshelsetjenesten (BHT). • Har ansvar for å redusere risiko for helseskadelige forhold på arbeidsplassen, deriblant sørge for nødvendig opplæring. • Samarbeider med verneombud om hvilke ansatte dette er aktuelt for. • Søker bistand fra BHT ved behov. • Informerer sine ansatte om at de er oppført i registeret. • Har ansvar for at opplysninger som gjelder alle (kollektive opplysninger) gjøres kjent for arbeidstakerne. • Har ansvar for å tilrettelegge for helseoppfølging.
Verneombud	<ul style="list-style-type: none"> • Bistår arbeidsgiver i risikovurderingen av hvilke arbeidstakere som skal være registrert.
Ansatt	<ul style="list-style-type: none"> • Opplyser arbeidsgiver om tidligere yrkeseksponering (for eksempel asbest, bly).

 SØRLANDET SYKEHU		Helseovervåking av eksponerte arbeidstakere			Side: 4
					Av: 4
Dokument-id: I.5.4.6-1	Utarbeidet av: Ingeborg Rønning Eikeland	Fagansvarlig: Ingeborg Rønning Eikeland	Godkjent dato: 02.09.2025	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 4.24

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/HMS/Helseovervåking

	<ul style="list-style-type: none"> • Deltar i aktuelle opplæringsprogram og følger opp tiltak som iverksettes.
BHT	<ul style="list-style-type: none"> • Bistår i risikovurderinger ved behov. • Oppbevarer register på vegne av arbeidsgiver i Bedriftshelsetjenestens journalsystem, med unntak av <ul style="list-style-type: none"> ○ Sentral strålevernkoordinator kan fremskaffe opplysninger om ansatte som eksponeres for stråling. ○ Smitteverneheten oppbevarer opplysninger om og har oppfølging av smitteeksponerte som følge av stikkskade/blodsøl. • Basert på innmeldte arbeidstakere, vurderer og sørger for helseoppfølging av eksponerte arbeidstakere når det er aktuelt.

Kryssreferanser

I.5.2.6.2.1.9-1	Stikkskade og blodsøl
I.5.2.6.2.1.9-4	Vaksiner og antistoffundersøkelser
I.5.2.6.2.1.9-5	Egenerklæring - tuberkulose og MRSA
I.5.2.6.2.5-2	Prøvetaking - MRSA(Meticillinresistente gule stafylokokker).
I.5.2.6.2.5-4	MRSA kortversjon ansatte
I.5.4.8-8	Skjema for Vernerunder
I.5.4.8-15	Meldeskjema - ansatte som er utsatt for helserisiko
I.5.4.13-20	HMS-håndbok - Daglig HMS-arbeid SSHF
II.DKS.FEL.4-13	Stillingsbeskrivelse sentral strålevernkoordinator SSHF

Eksterne referanser

1.1.11.5 Nattarbeid
2.38 Ioniserende stråling
2.11 Arbeid i omgivelser som kan medføre eksponering for biologiske faktorer
2.96 Tiltaks- og grenseverdier Støy § 2-1
2.89.3 Arbeid som kan medføre eksponering for støy eller mekaniske vibrasjoner
2.71 Tiltaks- og grenseverdier biologiske faktorer § 6-1
2.89.4 Register over eksponerte arbeidstakere
2.33 Helseovervåking
2.34 Helseundersøkelse av arbeidstaker som kan utsettes for ioniserende stråling
2.5.1 Asbestarbeid
2.89.1 Arbeid hvor kjemikalier kan utgjøre en fare for arbeidstakeres sikkerhet og helse
2.89.2 Helseundersøkelse av arbeidstakere som utsettes for farlige kjemikalier
15.34.7 Intranett - Organisasjonsavdelingen